

Streszczenie pracy doktorskiej:

Temat: „Skuteczność doszklistkowej terapii anti-VEGF w postaci wysiękowej zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem u pacjentów z przyleganiem szklistkowo- plamkowym”

Zwyrodnienie plamki związane z wiekiem (AMD) jest przewlekłą chorobą prowadzącą do trwałych zmian w siatkówce i naczyniówce. Według danych populacji choroba dotyka 30-50 milionów ludzi i jest najczęstszą przyczyną ślepoty w krajach rozwiniętych.

Postać wysiękowa AMD (Ex AMD) charakteryzuje się szybkim, gwałtownym przebiegiem. Wiąże się z powstawaniem nowych patologicznych naczyń, których wzrost pobudzany jest w szczególności przez naczyniowo-śródbłonkowy czynnik wzrostu (VEGF).

Przyleganie szklistkowo- plamkowe (VMA) definiuje się jako niepełne, nieprawidłowe odłączenie ciała szklistego od tylnej granicy błony wewnętrznej siatkówki.

Według licznych badań VMA jest częstsze w oczach z AMD i może wpływać na gorszą odpowiedź w trakcie leczenia preparatami anti-VEGF. Stres oksydacyjny, gorsze przenikanie cząsteczek leku czy też słabsze utlenowanie siatkówki to tylko niektóre mechanizmy powstające na granicy szklistkowo-siatkówkowej, które mogą przyczynić się do pogorszenia efektów terapii.

CEL PRACY:

Celem pracy była ocena skuteczności terapii anti-VEGF u osób leczonych na Ex AMD z współistniejącym VMA.

Weryfikacja opierała się na zmianach morfologicznych widocznych w optycznej koherentnej tomografii komputerowej, a w szczególności na:

- Określeniu czy współistniejące VMA u pacjentów z Ex AMD wpływa na skuteczność terapii anti-VEGF w porównaniu do grupy kontrolnej.
- Ocenie wpływu odstępów pomiędzy iniekcjami na efektywność leczenia u obu grup pacjentów.
- Analizie zmian grubości siatkówki w centrum dołka (CFT) oraz średniej grubości siatkówki w plamce (AT) i ich znaczeniu w monitorowaniu terapii.
- Określeniu najlepszego schematu stosowania leków u pacjentów z Ex AMD i współistniejącym VMA w pierwszych 12 miesiącach terapii.

Praca miała na celu przeprowadzenie szczegółowej analizy zmian morfologicznych siatkówki, które mogą być wykorzystane jako wskaźniki prognostyczne terapii.

MATERIAŁ I METODY

Badanie obejmowało analizę 53 oczu pacjentów zakwalifikowanych do leczenia w ramach programu lekowego wysiękowej postaci zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem. Materiał badawczy dotyczył 23 przypadków z Ex AMD oraz współistniejącym VMA. Grupa porównawcza obejmowała 30 osób leczonych na Ex AMD, u których VMA wykluczono. Zasadnicze rozpoznanie choroby plamki oraz patologii złącza szklistkowo-siatkówkowego opierało się na badaniu SSOCT oraz agiografii fluoresceinowej i Angio-OCT.

W pracy wykorzystane zostały parametry ilościowe w postaci CFT, AT i BCVA oraz jakościowe oceniające cechy aktywności błony neowaskularnej pod postacią płynu podsiatkówkowego, śródsiatkówkowego oraz płynu pod RPE. Efekt terapii oceniany był przez 12 miesięcy w 4 zasadniczych okresach. Ważnym punktem badania była ocena zmian anatomii plamki w momencie wydłużenia odstępów pomiędzy iniekcjami do 60 dni.

WYNIKI

Analiza wykazała, że w początkowym etapie leczenia, kiedy iniekcje podawane były w schemacie sztywnym co 30 dni w obu grupach doszło do zmniejszenia grubości siatkówki oraz regresji cech aktywności błony neowaskularnej. U chorych bez współistniejącego VMA efekt był lepszy, a płyn uległ redukcji prawie u wszystkich osób. Poprawa wystąpiła w 82,61 % u pacjentów z VMA i w 100 % u grupy kontrolnej. W dalszym etapie, kiedy doszło do wydłużenia przerw pomiędzy iniekcjami do 60 dni, zaznaczył się wyraźny podział. Pogorszenie wystąpiło u 69,57 % pacjentów z VMA natomiast w grupie kontrolnej wyniosło 20 %. W ostatnim etapie badania, po 12 miesiącach terapii regres wystąpił u kolejnych pacjentów z VMA, a parametry CFT i AT uległy zwiększeniu nie wykazując już różnicy istotnej statystycznej w stosunku do badania przed rozpoczęciem terapii. W grupie kontrolnej efekt był zdecydowanie lepszy, a płyn jako główna cecha aktywności błony neowaskularnej obecny był jedynie u 16,67 % pacjentów.

Leczenie chorych z Ex AMD i współistniejącym VMA z pewnością jest trudniejsze, bo grupa ta to często pacjenci u których obserwujemy zaawansowany postęp choroby. W przedstawionej pracy początkowy, pozytywny efekt terapii został zahamowany w momencie zmiany częstotliwości podawania leków. Badanie pokazuje, że chorzy z VMA wymagają bardziej agresywnego leczenia, w porównaniu do pozostałych pacjentów. Diagnostyka złącza szklkowo-siatkówkowego oraz indywidualne podejście do tych szczególnych przypadków może zwiększyć efektywność prowadzonej terapii.